BRUNO PÉREZ JUNCÀ

Pèrit judicial, informàtic forense i expert en ciberseguretat

"A internet no hi ha res de franc, i si alguna cosa ho és, el premi ets tu"

JORDI CARRERAS

Director del laboratori forense Evidenciesdigitals.cat i autor d'un protocol d'atenció a les víctimes de *sextorsió* [xantatge amb imatges de contingut sexual], Bruno Pérez Juncà és pèrit judicial informàtic forense i expert en ciberseguretat. Creu que la majoria de gent és molt imprudent a internet i fa una crida a responsabilitzar-se dels riscos i perills a les xarxes i a internet, sobretot als pares en relació als fills.

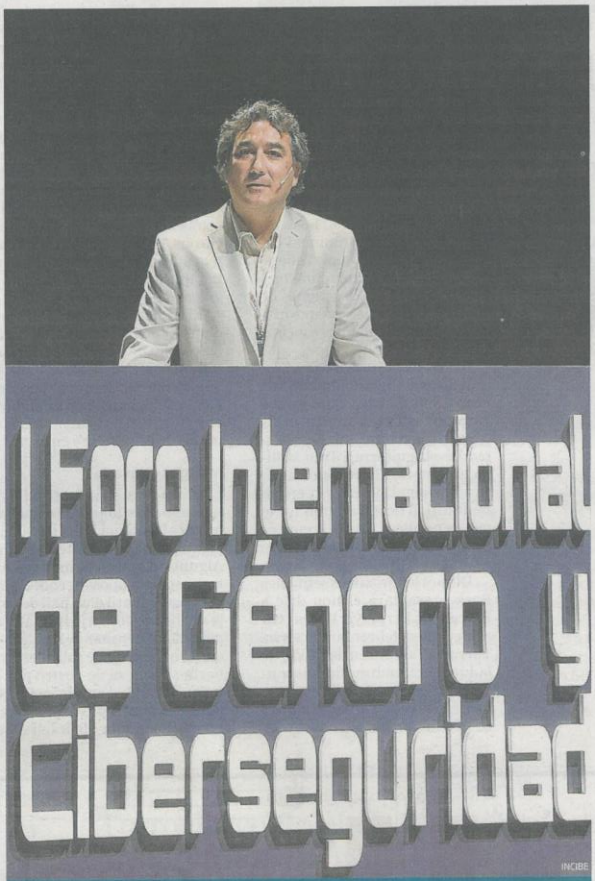
Què fa un informàtic forense?
Com els anatòmics forenses, nosaltres també busquem la veritat, però en comptes de fer-ho en persones, ho fem en dispositius, comunicacions i en els mitjans tecnològics implicats en processos judicials. Recuperem informació, verifiquem si és autèntica i a vegades hem de millorar-la. Ara tinc un cas en què haig de millorar uns vídeos d'unes càmeres de videovigilància en què no es veu gairebé res. Però amb unes tècniques de tractament d'imatge aconseguirem veure informació rellevant per al judici.

Informàticament parlant, ¿anem deixant bavalles, com els cargols?
Sí, per sort, sí. M'explico. Per una part, molt bé, perquè en el cas que es necessiti com a prova, ho tenim més bé. Per l'altra, aquesta sensació d'anonimat que té molta gent és falsa. Es deixa molt de rastre, i tecnològic encara més. Molt més del que ens sembla.

¿El Gran Germà que va predir George Orwell ens vigila?
Hi ha un Gran Germà que sap moltes coses de nosaltres, d'algunes coses fins i tot més que nosaltres mateixos. Qualsevol persona que tingui un compte de Google, que miri *La meva activitat*. Hi ha articles que expliquen tota la informació que Windows 10 envia de tu, que tu has donat permís que enviï. I només poso d'exemple dos grans operadors. Des del moment que portes un dispositiu que et pot geolocalitzar a través d'antenes, ja hi ets.

Què interessa tant, de gent anònima?
Els seguiments en un principi te'ls venen per a objectius comercials, per tenir el teu perfil, saber què necessites, etc. Es ven així i això és una part. L'altra és realment per a què s'està fent servir. El problema d'aquest Gran Germà és: ¿qui vigila el vigilant? Aquesta informació es pot fer servir per bé però també per mal, i qui ho vigila això? Edward Snowden ha explicat fins a quin punt els grans serveis d'intel·ligència fan servir totes aquestes eines per obtenir moltíssima informació.

Ens estem venent l'ànima al diable?
I tant, i molta gent no n'és gens conscient. Des del moment que entres a la roda tecnològica, tens un dispositiu mòbil, navegues per internet o tens un compte de correu electrònic, entres en el joc. La gent mai no es llegeix les condicions d'ús d'un servei. També perquè no pots fer-hi res, perquè si alguna de les condicions no t'agrada ja no pots utilitzar aquell servei. En un lloc vam fer la prova de posar un wifi lliure en què les condicions d'ús eren divertidíssimes. Vam posar que el primer fill nen que tingués l'hauria de lliurar al sacrifici el Divendres Sant i que si tenien una filla, quan aquesta complís divuit anys, l'havia de cedir a l'administrador del sistema. I la gent va dir que sí, s'hi van inscriure centenars de persones. A internet hi ha una màxima: res no és de franc, i si una cosa ho és, el premi ets tu.

"La gent s'ha de posar les piles i vetllar per la seva seguretat i la dels seus. Deixar el fill a l'habitació amb un dispositiu connectat a la xarxa és com deixar-li una porta oberta per on pot entrar qualsevol"

Ningú no se'n va adonar?
No, la gent accepta les regles del joc, i a més, no és el sistema que t'agafa les dades, tu mateix les aportes. A les xarxes socials és impressionant el que la gent hi penja: fotos de casa seva, de l'entrada, de manera que es veu si hi ha alarma o no, amb el cotxe al costat, que tens la matrícula. La gent està boja. Escaneja el carnet d'identitat, se l'envia d'un cantó a un altre, el penja a internet. L'altre dia buscava una associació de pares i en un grup de Google vaig trobar tots els DNI dels pares. Saps què puc fer amb el teu DNI? Puc comprar telèfons, trucar a la teva operadora de telefonia, a la companyia de l'aigua, la de la llum, etc., i fer filigranes.

Així, ¿encara passen pocs delictes amb les facilitats que donem?
N'hi ha moltíssims però queden molt silenciats. Sovint, els cossos i forces de seguretat no hi poden fer res i ho diuen així de clar. Conec empreses que han hagut de tancar perquè els han estafat cent mil euros o més, per un moment de distracció i per clicar en un correu que no havien de clicar. La seguretat informàtica no existeix pel factor humà, mai saps quan pots tenir una relliscada que acabis pagant molt cara. Jo em vaig especialitzar en els casos de *sextorsió*, la típica tia guapa que t'agafa pel Facebook i al final aconsegueix que facis un vídeo tocant-te. Llavors et fan xantatge a canvi de no publicar-ho a les xarxes socials, i si no pagues et destrossen la vida. Si la persona afectada presenta denúncia a la policia, torna a casa amb una denúncia de paper i un problema que ningú li soluciona, perquè la màfia continuarà extorsionant-te i donant-te 24 hores per pagar. Jo vaig trobar la manera de tallar el problema i vaig fer una infografia que vaig donar als cossos i forces de seguretat, a moltes associacions, i que també corre per internet. Però la gent perd el sentit comú a les xarxes. ¿Creus que una russa guapíssima de 25 anys es fixarà en un tipus senzill com jo de Figueres, per exemple? No fotem.

¿Vostè també demana que els pares siguin molt més vigilants?
La gent s'ha de posar les piles i preocupar-se per la seva seguretat i la dels seus, perquè això està afectant a tothom. Em fa molta ràbia quan venen pares i em diuen: "És que jo de tecnologia no en sé". Què vol dir que no en saps? ¿Portes un iPhone 10, tens Twitter, Instagram, Facebook i no saps prou tecnologia per protegir el teu fill? Va, home, va! Bé que aprens el que t'interessa. Els pares han d'assumir responsabilitats. Deixen que el seu fill es tanqui a l'habitació amb un dispositiu connectat a la xarxa, una tauleta que té càmera, micro i de tot. Ho dic moltes vegades, deixar un terminal en mans del teu fill és com deixar-li una porta oberta al carrer, per on pot entrar qualsevol i tu no ho controles. I passen moltes coses.